До Дня Соборності України: Перші визвольні змагання (1917-1921)

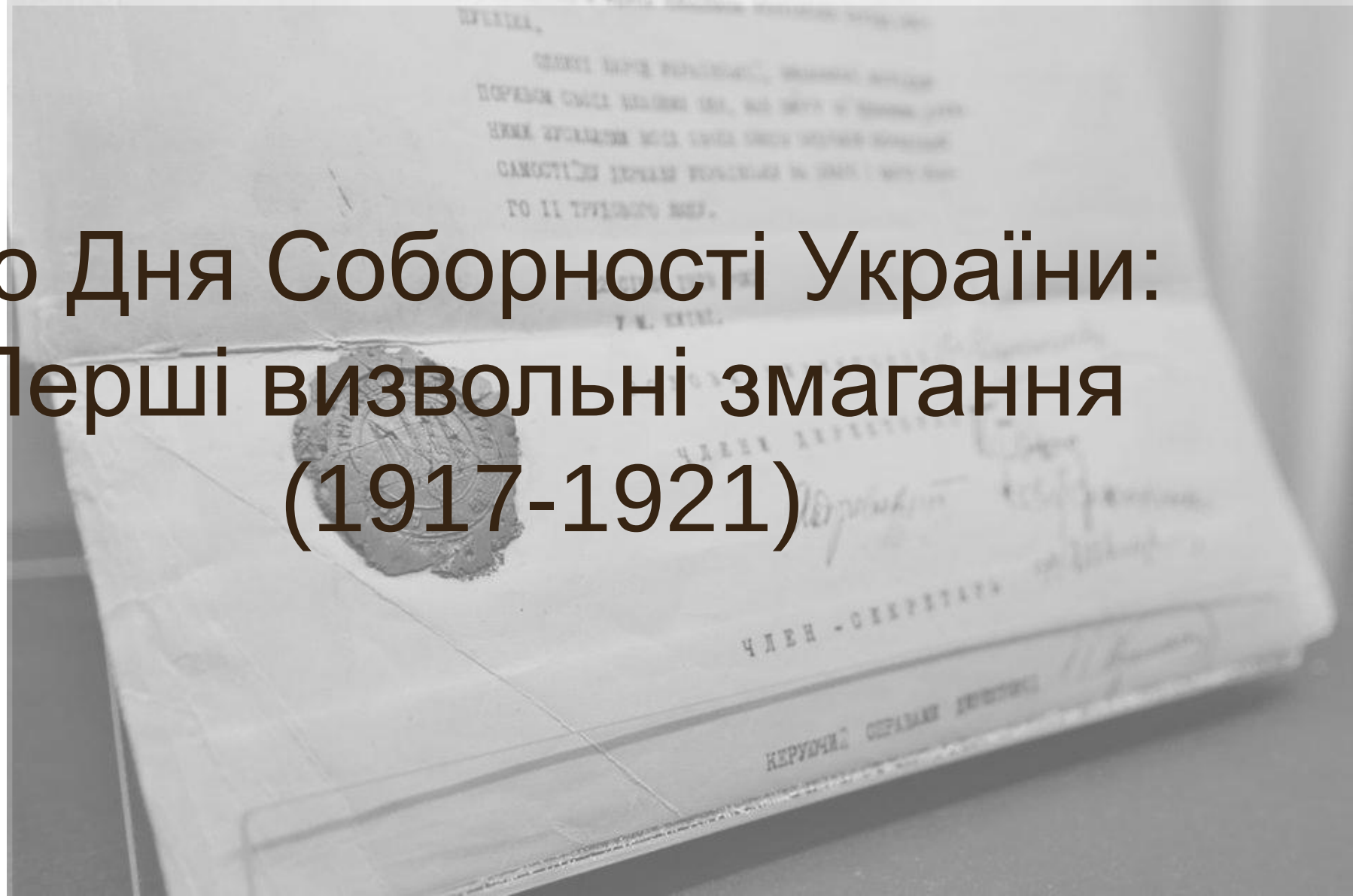

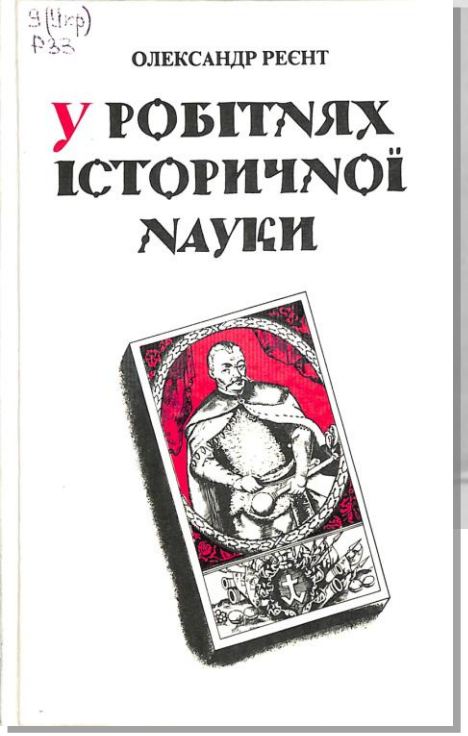

9(Укр)
Р 33
Реєнт О. П.
У робітнях історичної науки. - Київ : Книга пам'яті України : Просвіта, 1999. - 352 с.

Ознайомитись з книгою:

- **-читальний зал головного корпусу**
- **-відділ обслуговування історико-соціальних факультетів**

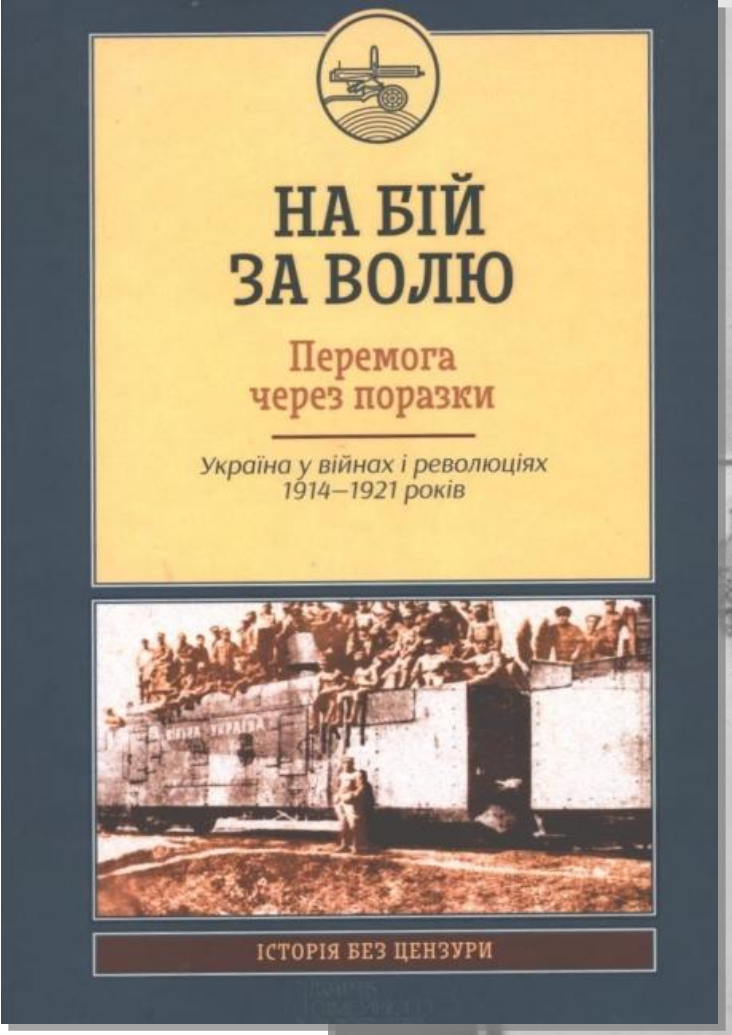

9(Укр)
Н 12
На бій за волю: перемога через поразки: Україна у війнах і революціях 1914-1921 років. - Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2016. - 352 с.

Ознайомитись з книгою:
-відділ обслуговування історико-соціальних факультетів

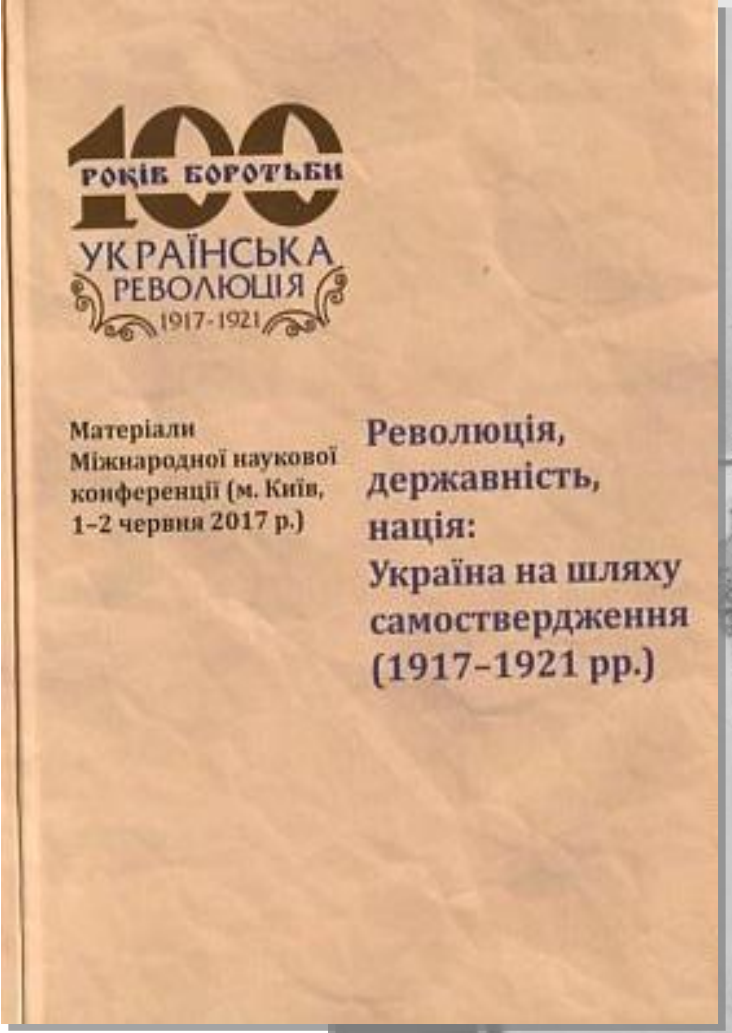

9(Укр)
Р 32

Революція, державність, нація: Україна на шляху самоствердження (1917-1921 рр.) : матеріали Міжнародної наукової конференції (м. Київ, 1-2 червня 2017 року). - Київ ; Чернігів : Сіверський центр післядипломної освіти, 2017. - 527 с.

Ознайомитись з книгою:

- **відділ обслуговування історико-соціальних факультетів**
- **сайт Інституту історії України НАН http://resource.history.org.ua/item/0013421**

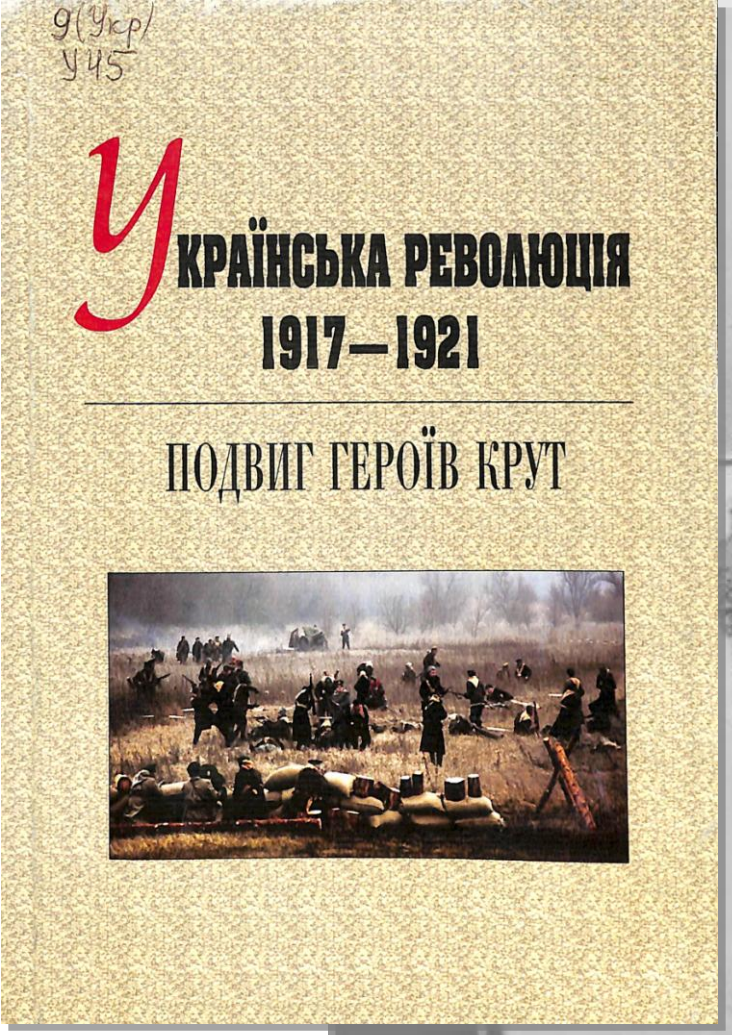

9(Укр)
У 45
Українська революція 1917-1921 рр.: подвиг героїв Крут. - Київ : Видавництво імені Олени Теліги, 2008. - 176 с.

Ознайомитись з книгою:

-абонемент наукової літератури головного корпусу

-відділ обслуговування історико-соціальних факультетів

9(Укр)(075)
К 67
Корновенко С. В.
Українська революція : (навч. посіб.) / С. В. Корновенко, А. Г. Морозов, О. П. Реєнт. - Вінниця : Фоліант, 2004. - 432 с.

Ознайомитись з книгою:

- -абонемент наукової літератури головного корпусу
- -відділ обслуговування історико-соціальних факультетів

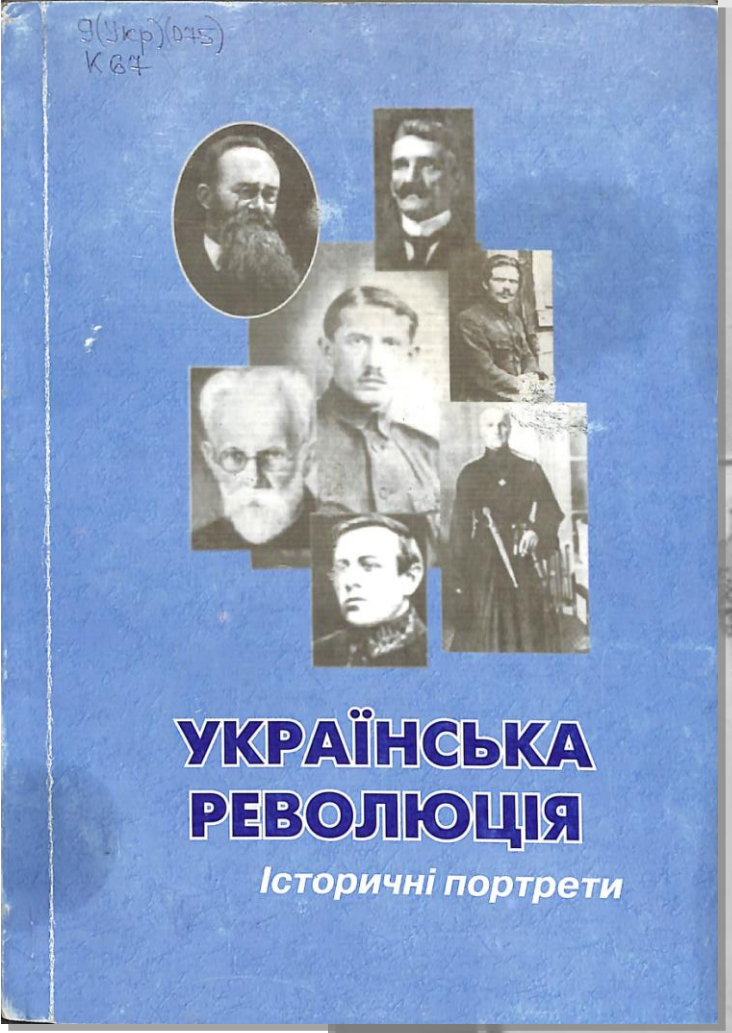

9(Укр)(075)
К 67
Корновенко С. В.
Українська революція: історичні портрети / С. В. Корновенко, А. Г. Морозов, О. П. Реєнт. - Вінниця : Фоліант, 2004. - 288 с.

Ознайомитись з книгою:

-абонемент наукової літератури головного корпусу

-відділ обслуговування історико-соціальних факультетів

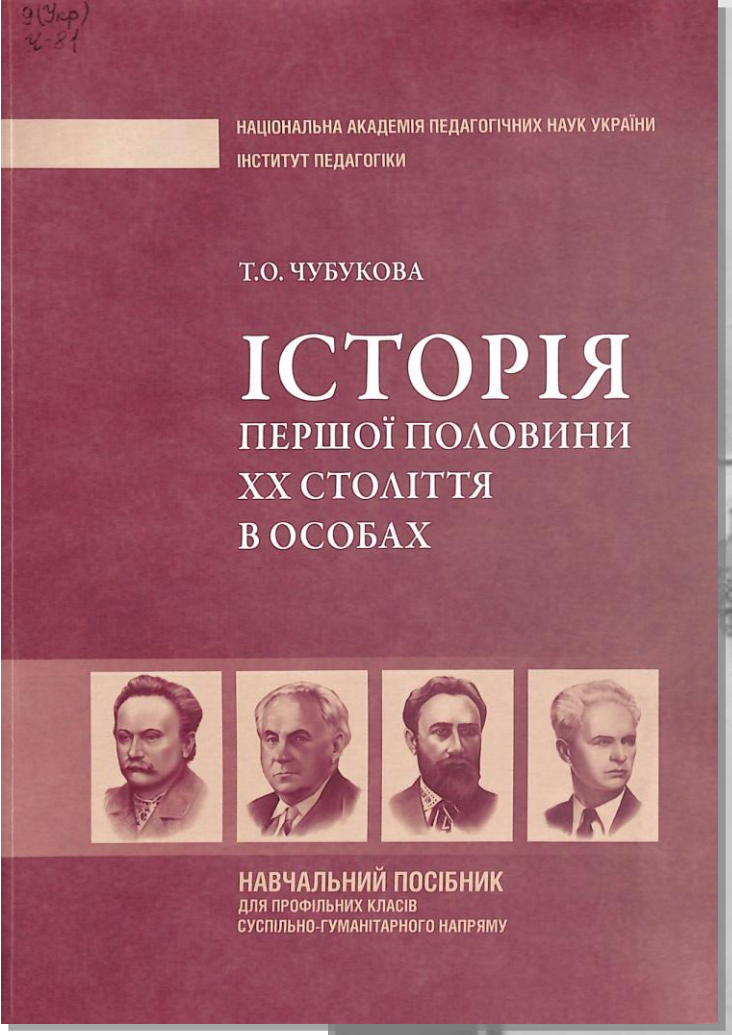

9(Укр)(075)
Ч-81
Чубукова Т. О.
Історія першої половини XX століття в особах : навч. посіб. для профільних класів суспільно-гуманітарного напряму. - Київ : Педагогічна думка, 2012. - 128 с.

Ознайомитись з книгою:

- **-абонемент наукової літератури головного корпусу**
- **-відділ обслуговування історико-соціальних факультетів**

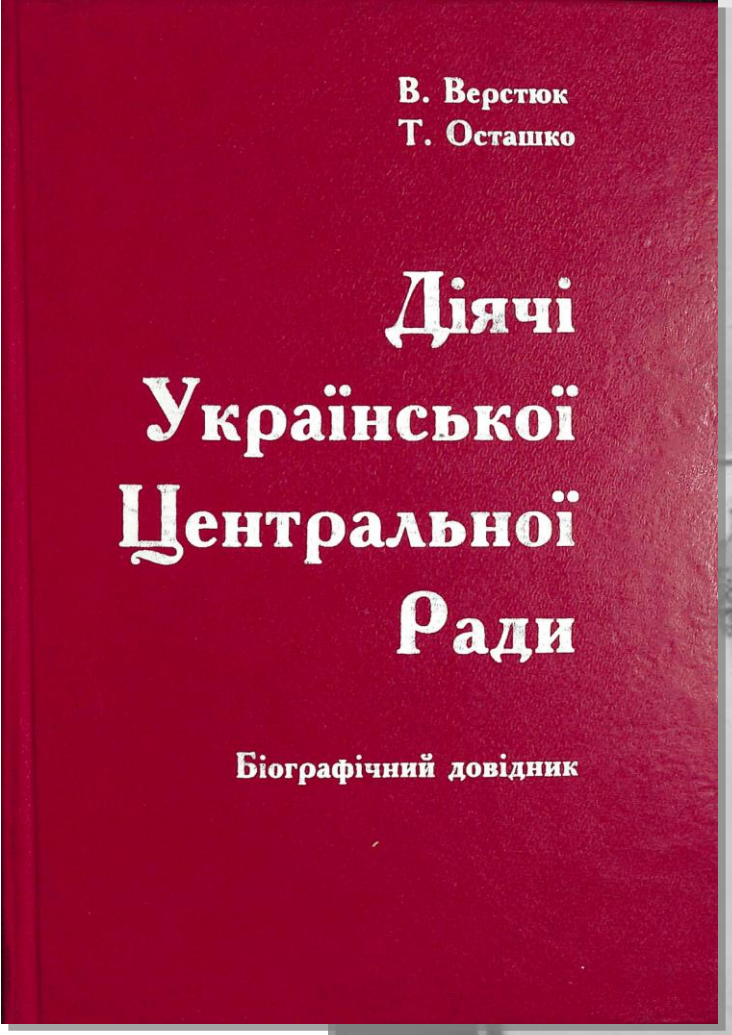

9(Укр)(03)
В 35
Верстюк В. Ф.
Діячі Української Центральної Ради : біограф. довід. / В. Ф. Верстюк, Т. С. Осташко. - Київ : [б. в.], 1998. - 254 с.

Ознайомитись з книгою:

-абонемент наукової літератури головного корпусу

-відділ обслуговування історико-соціальних факультетів

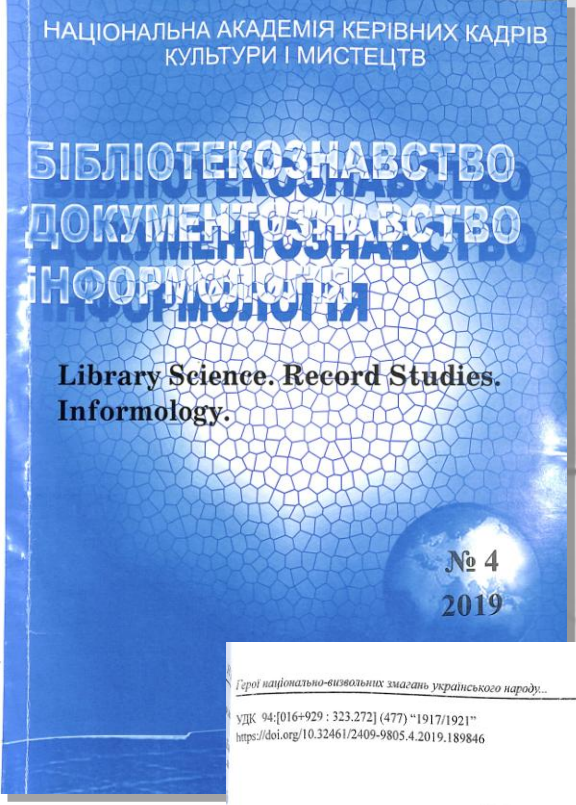

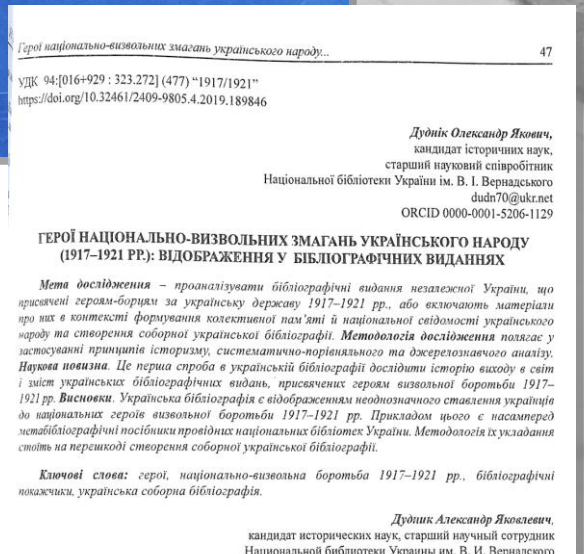

Герої національно-визвольних змагань українського народу... 47

УДК 94:[016+929 : 323.272] (477) "1917/1921"
https://doi.org/10.32461/2409-9805.4.2019.189846

Дуднік Олександр Якович,
кандидат історичних наук,
старший науковий співробітник
Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського
dudn70@ukr.net
ORCID 0000-0001-5206-1129

ГЕРОЇ НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ (1917–1921 РР.): ВІДОБРАЖЕННЯ У БІБЛІОГРАФІЧНИХ ВИДАННЯХ

Мета дослідження *– проаналізувати бібліографічні видання незалежної України, що присвячені героям-борцям за українську державу 1917–1921 рр., або включають матеріали про них в контексті формування колективної пам'яті й національної свідомості українського народу та створення соборної української бібліографії.* ***Методологія дослідження*** *полягає у застосуванні принципів історизму, систематично-порівняльного та джерелознавчого аналізу.* ***Наукова новизна****. Це перша спроба в українській бібліографії дослідити історію виходу в світ і зміст українських бібліографічних видань, присвячених героям визвольної боротьби 1917–1921 рр.* ***Висновки****. Українська бібліографія є відображенням неоднозначного ставлення українців до національних героїв визвольної боротьби 1917–1921 рр. Прикладом цього є насамперед метабібліографічні посібники провідних національних бібліотек України. Методологія їх укладання стоїть на перешкоді створення соборної української бібліографії.*

Ключові слова: *герої, національно-визвольна боротьба 1917–1921 рр., бібліографічні покажчики, українська соборна бібліографія.*

Дудник Александр Яковлевич,
кандидат исторических наук, старший научный сотрудник
Национальной библиотеки Украины им. В. И. Вернадского

Дуднік О. Я. Герої національно-визвольних змагань українського народу (1917–1921 рр.): відображення у бібліографічних виданнях // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. - 2019. - № 4. - С. 47-53

Ознайомитись зі статтями:
-абонемент наукової літератури головного корпусу

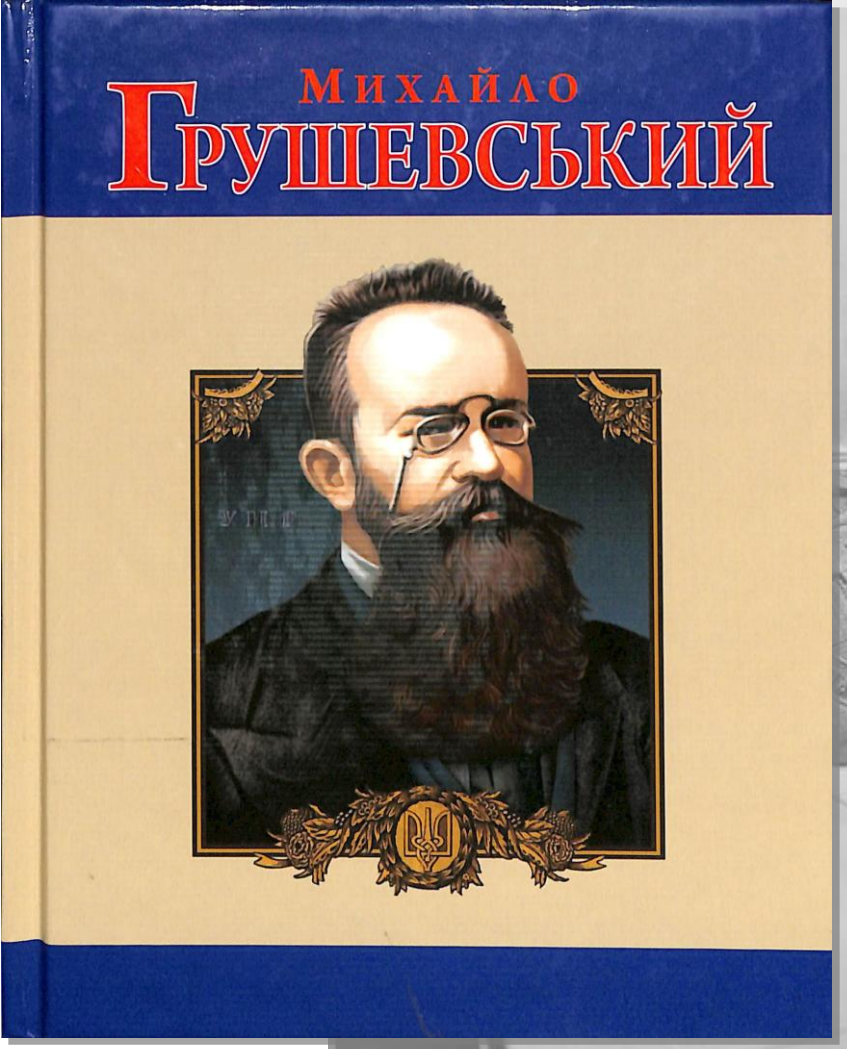

9(Укр)
Г 91Т
Тагліна Ю. С.
Михайло Грушевський. - Київ : Укрвидавполіграфія, 2014. - 128 с.

Ознайомитись з книгою:
-читальний зал головного корпусу

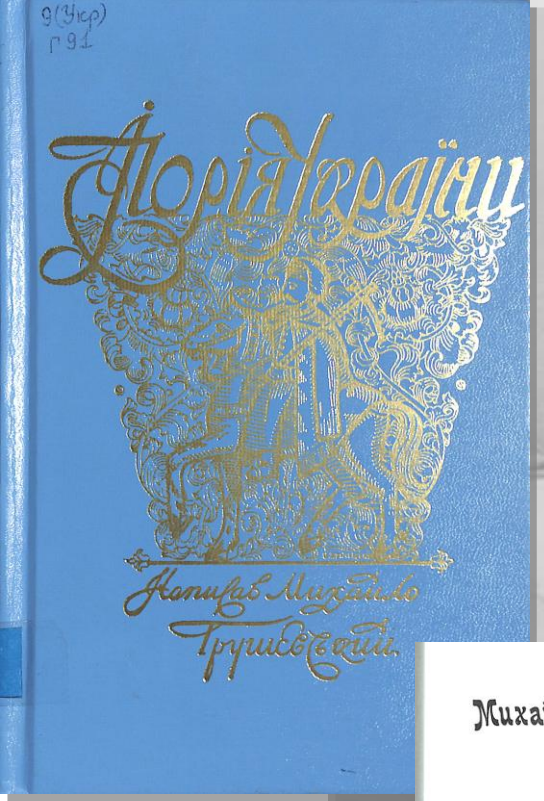

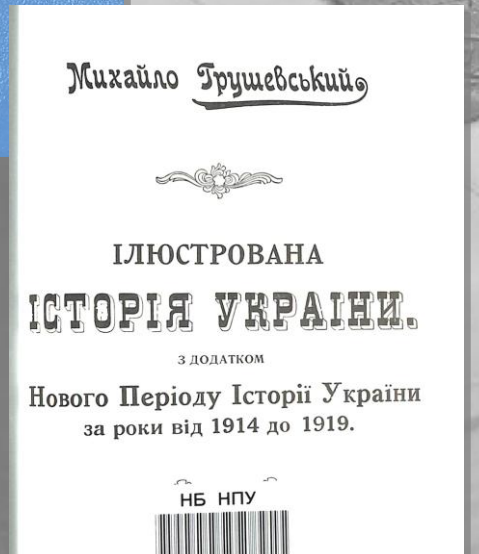

9(Укр)
Г 91
Грушевський М. С.
Ілюстрована історія України : з додатком нового періоду Історії України за роки від 1914 до 1919. - Нью-Йорк : Шкільна рада, [1990?]. - 558, [1] с.

Ознайомитись з книгою:

- **-абонемент наукової літератури головного корпусу**
- **-відділ обслуговування історико-соціальних факультетів**

9(УКР)
П 29
Симон Петлюра, 1879 - 1926 : до 130-ліття з дня народження. - Київ : [б. в.], 2009. - 16 с. : фот.

Ознайомитись з книгою:
-абонемент наукової літератури головного корпусу

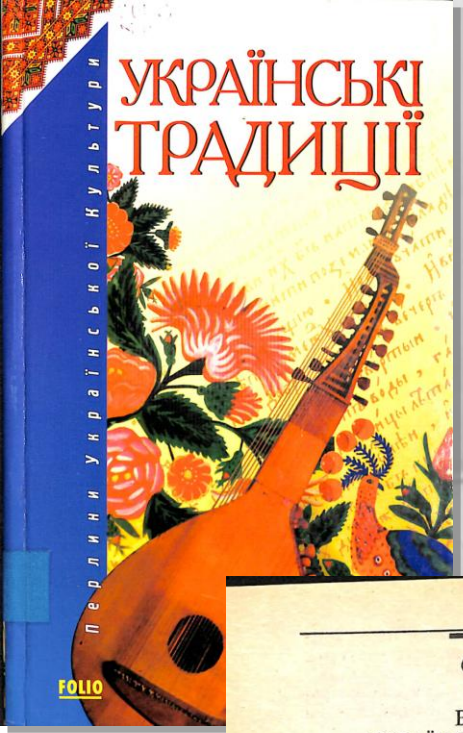

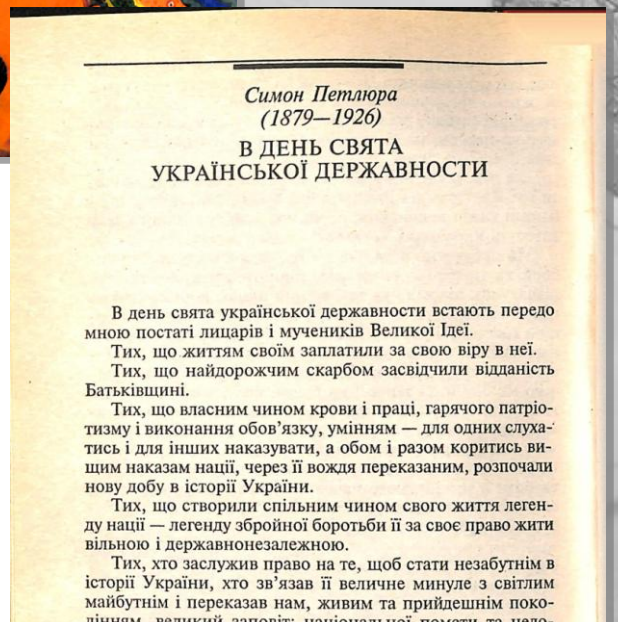

Симон Петлюра
(1879—1926)

В ДЕНЬ СВЯТА
УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ

В день свята української державности встають передо мною постаті лицарів і мучеників Великої Ідеї.

Тих, що життям своїм заплатили за свою віру в неї.

Тих, що найдорожчим скарбом засвідчили відданість Батьківщині.

Тих, що власним чином крови і праці, гарячого патріотизму і виконання обов'язку, умінням — для одних слухатись і для інших наказувати, а обом і разом коритись вищим наказам нації, через її вождя переказаним, розпочали нову добу в історії України.

Тих, що створили спільним чином свого життя легенду нації — легенду збройної боротьби її за своє право жити вільною і державнонезалежною.

Тих, хто заслужив право на те, щоб стати незабутнім в історії України, хто зв'язав її величне минуле з світлим майбутнім і переказав нам, живим та прийдешнім поколінням, великий заповіт національної помсти та недо-

Петлюра С. В день свята української державності // Українські традиції. - Харків, 2003. - С. 256-258.

Ознайомитись з книгою:

-абонемент наукової літератури головного корпусу

-читальний зал гуманітарного профілю

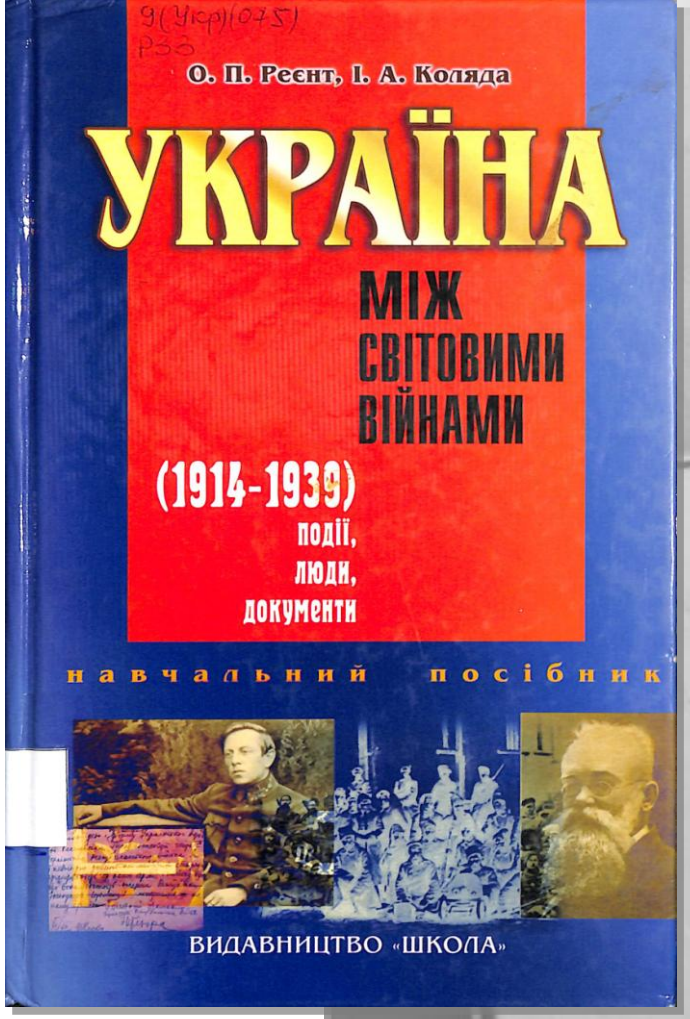

9(Укр)(075)
Р33
Реєнт О. П.
Україна між світовими війнами (1914-1939). Події. Люди. Документи : нариси історії: навч. посіб. / О. П. Реєнт, І. А. Коляда. - Київ : Школа, 2004. - 544 с.

Ознайомитись з книгою:

-читальний зал головного корпусу

-відділ обслуговування історико-соціальних факультетів

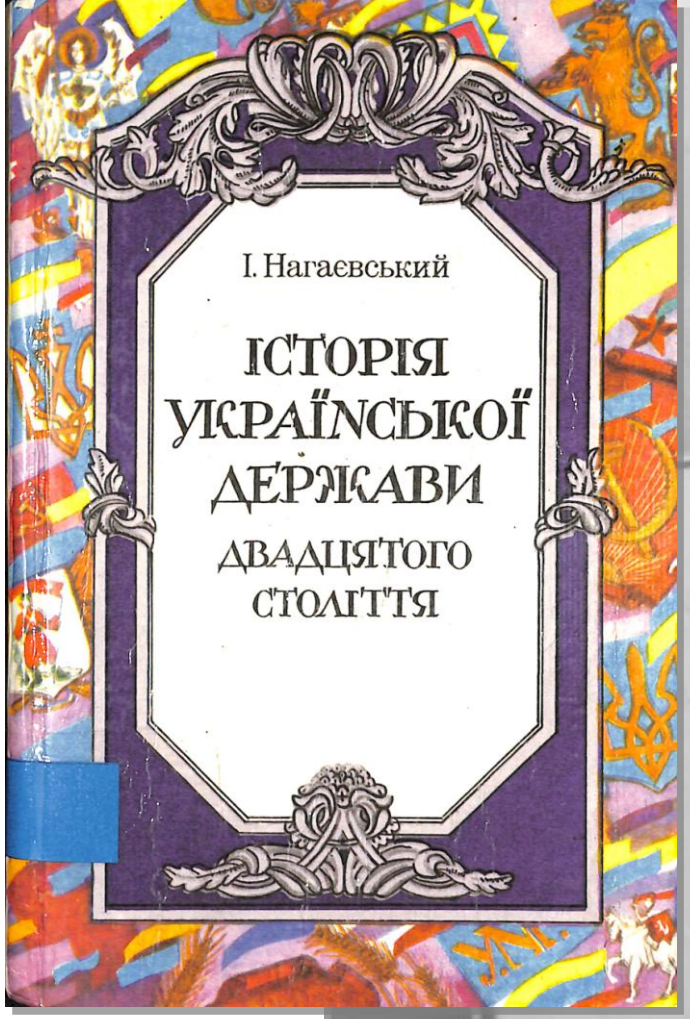

9(Укр)
Н 16
Нагаєвський І.
Історія Української держави двадцятого століття. - Київ : Український письменник, 1993. - 413 с.

Ознайомитись з книгою:

- **абонемент наукової літератури головного корпусу**
- **читальний зал гуманітарного профілю**

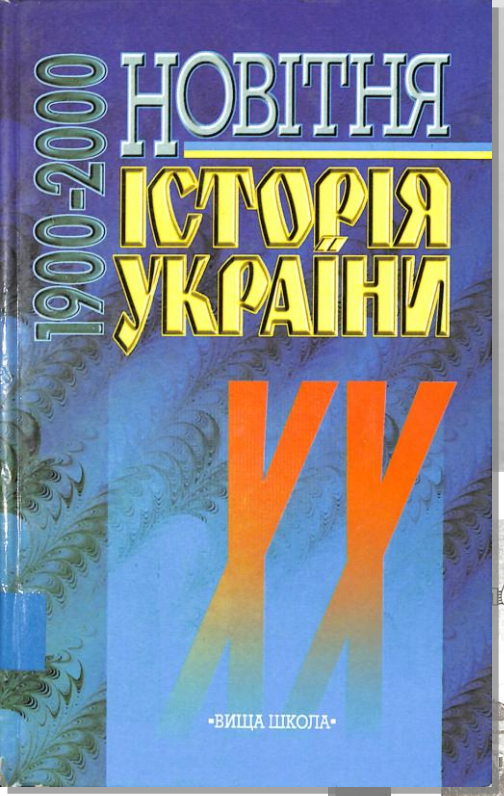

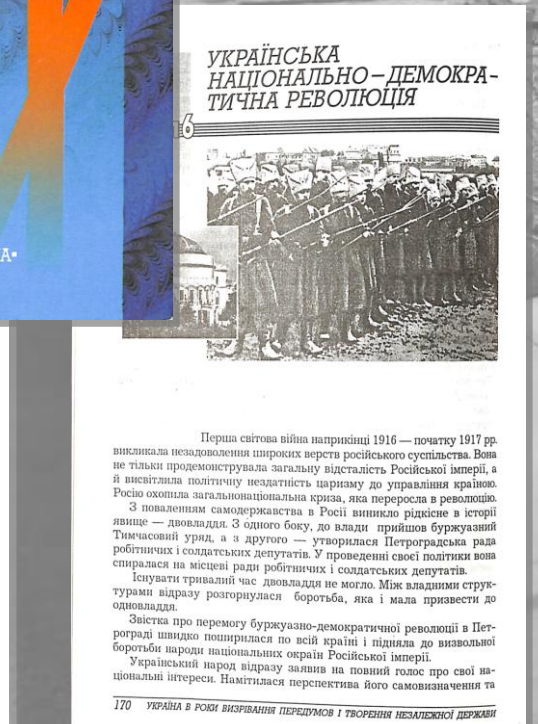

УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНО–ДЕМОКРАТИЧНА РЕВОЛЮЦІЯ

Перша світова війна наприкінці 1916 — початку 1917 рр. викликала незадоволення широких верств російського суспільства. Вона не тільки продемонструвала загальну відсталість Російської імперії, а й висвітлила політичну нездатність царизму до управління країною. Росію охопила загальнонаціональна криза, яка переросла в революцію.

З поваленням самодержавства в Росії виникло рідкісне в історії явище — двовладдя. З одного боку, до влади прийшов буржуазний Тимчасовий уряд, а з другого — утворилася Петроградська рада робітничих і солдатських депутатів. У проведенні своєї політики вона спиралася на місцеві ради робітничих і солдатських депутатів.

Існувати тривалий час двовладдя не могло. Між владними структурами відразу розгорнулася боротьба, яка і мала призвести до одновладдя.

Звістка про перемогу буржуазно-демократичної революції в Петрограді швидко поширилася по всій країні і підняла до визвольної боротьби народи національних окраїн Російської імперії.

Український народ відразу заявив на повний голос про свої національні інтереси. Намітилася перспектива його самовизначення та

170 УКРАЇНА В РОКИ ВИЗРІВАННЯ ПЕРЕДУМОВ І ТВОРЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОЇ ДЕРЖАВИ

9(Укр)(075)
Н 73
Новітня історія України 1900-2000 : підруч. - Київ : Вища школа, 2000. - 663 с.

Ознайомитись з книгою:

- **-абонемент навчальної літератури головного корпусу**
- **-відділ обслуговування історико-соціальних факультетів**
- **-студентський абонемент навчальної літератури гуманітарного корпусу**

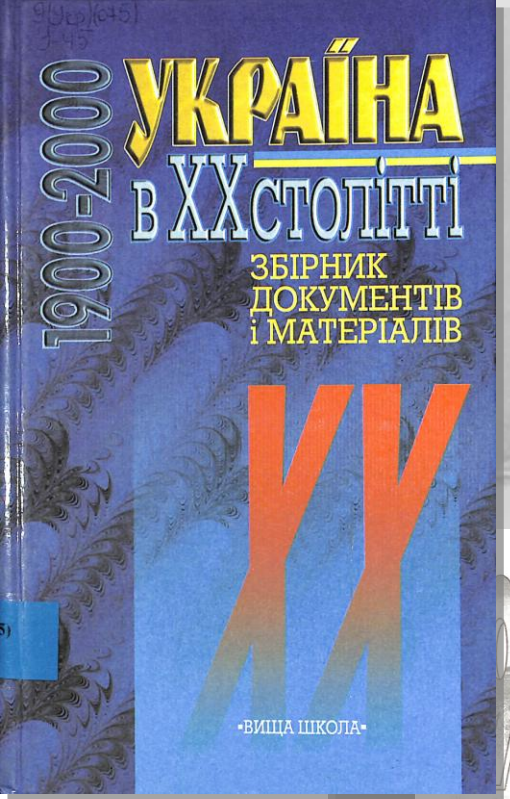

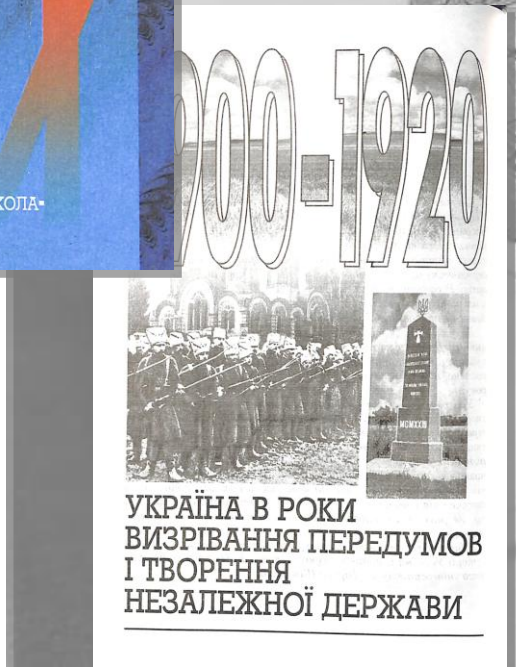

9(Укр)(075)
У 45
Україна в XX столітті (1900-2000) : зб. док. і матеріалів. - Київ : Вища школа, 2000. - 351 с.

Ознайомитись з книгою:

- **-абонемент навчальної літератури головного корпусу**
- **-відділ обслуговування історико-соціальних факультетів**
- **-студентський абонемент навчальної літератури гуманітарного корпусу**

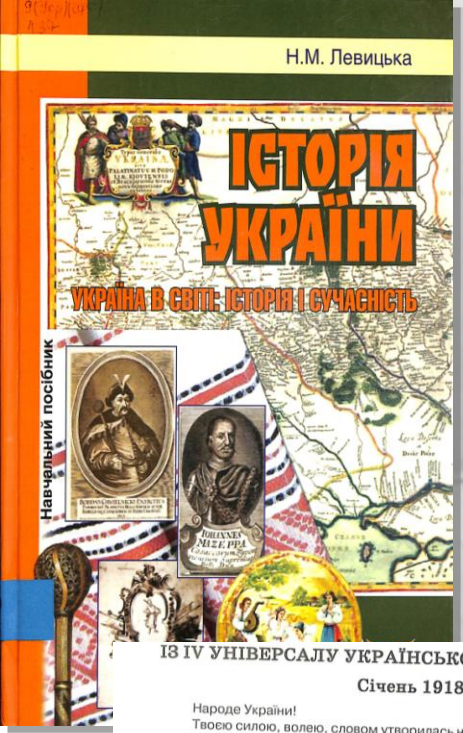

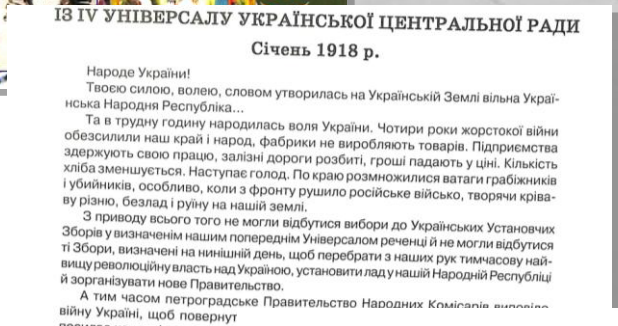

ІЗ IV УНІВЕРСАЛУ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ

Січень 1918 р.

Народе України!

Твоєю силою, волею, словом утворилась на Українській Землі вільна Українська Народня Республіка...

Та в трудну годину народилась воля України. Чотири роки жорстокої війни обезсилили наш край і народ, фабрики не виробляють товарів. Підприємства здержують свою працю, залізні дороги розбиті, гроші падають у ціні. Кількість хліба зменшується. Наступає голод. По краю розмножилися ватаги грабіжників і убийників, особливо, коли з фронту рушило російське військо, творячи кривавy різню, безлад і руїну на нашій землі.

З приводу всього того не могли відбутися вибори до Українських Установчих Зборів у визначенім нашим попереднім Універсалом реченці й не могли відбутися ті Збори, визначені на нинішній день, щоб перебрати з наших рук тимчасову найвищу революційну власть над Україною, установити лад у нашій Народній Республіці й зорганізувати нове Правительство.

А тим часом петроградське Правительство Народних Комісарів

війну Україні, щоб повернут

посилає на наші землі свої в

лять хліб у наших селян і без

ючи навіть зерна, приготовл

усюди анархію, убийство й з.

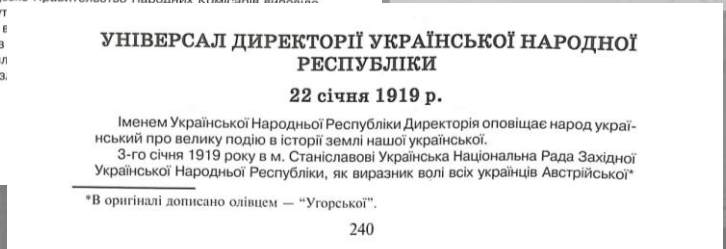

УНІВЕРСАЛ ДИРЕКТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ

22 січня 1919 р.

Іменем Української Народньої Республіки Директорія оповіщає народ український про велику подію в історії землі нашої української.

3-го січня 1919 року в м. Станіславові Українська Національна Рада Західної Української Народньої Республіки, як виразник волі всіх українців Австрійської*

*В оригіналі дописано олівцем — "Угорської".

240

9(Укр)(075)
Л 37
Левицька Н. М.
Історія України. Україна в світі: історія і сучасність : навч. посіб. - Київ : Кондор, 2012. - 424 с.

Ознайомитись з книгою:

- **-абонемент навчальної літератури головного корпусу**
- **-відділ обслуговування історико-соціальних факультетів**

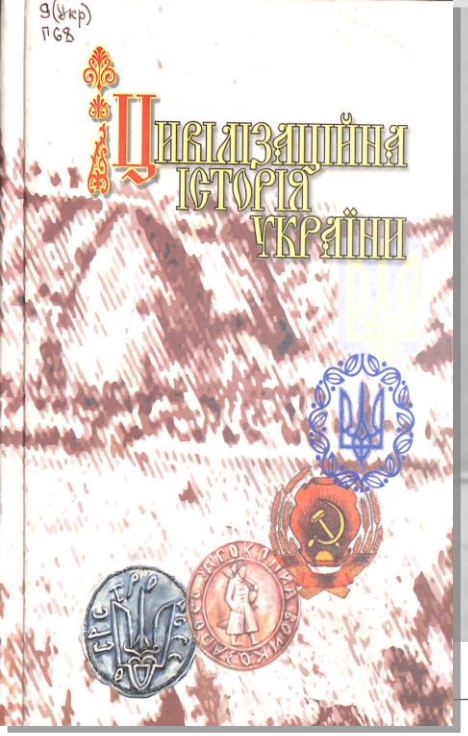

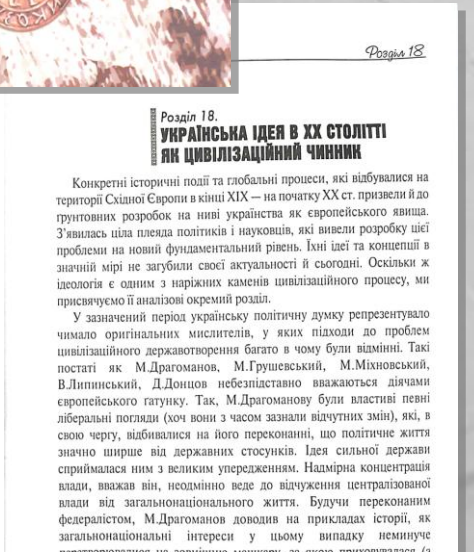

Розділ 18.

УКРАЇНСЬКА ІДЕЯ В XX СТОЛІТТІ ЯК ЦИВІЛІЗАЦІЙНИЙ ЧИННИК

Конкретні історичні події та глобальні процеси, які відбувалися на території Східної Європи в кінці XIX — на початку XX ст. призвели й до грунтовних розробок на ниві українства як європейського явища. З'явилась ціла плеяда політиків і науковців, які вивели розробку цієї проблеми на новий фундаментальний рівень. Їхні ідеї та концепції в значній мірі не загубили своєї актуальності й сьогодні. Оскільки ж ідеологія є одним з наріжних каменів цивілізаційного процесу, ми присвячуємо її аналізові окремий розділ.

У зазначений період українську політичну думку репрезентувало чимало оригінальних мислителів, у яких підходи до проблем цивілізаційного державотворення багато в чому були відмінні. Такі постаті як М.Драгоманов, М.Грушевський, М.Міхновський, В.Липинський, Д.Донцов небезпідставно вважаються діячами європейського гатунку. Так, М.Драгоманову були властиві певні ліберальні погляди (хоч вони з часом зазнали відчутних змін), які, в свою чергу, відбивалися на його переконанні, що політичне життя значно ширше від державних стосунків. Ідея сильної держави сприймалася ним з великим упередженням. Надмірна концентрація влади, вважав він, неодмінно веде до відчуження централізованої влади від загальнонаціонального життя. Будучи переконаним федералістом, М.Драгоманов доводив на прикладах історії, як загальнонаціональні інтереси у цьому випадку неминуче

9(Укр)
Г 68
Горєлов М. Є.
Цивілізаційна історія України : монографія / М. Є. Горєлов, О. П. Моця, О. О. Рафальський. - Київ : ТОВ "УВПК" ЕксОб", 2005. - 632 с.

Ознайомитись з книгою:

- -абонемент наукової літератури головного корпусу
- -відділ обслуговування історико-соціальних факультетів

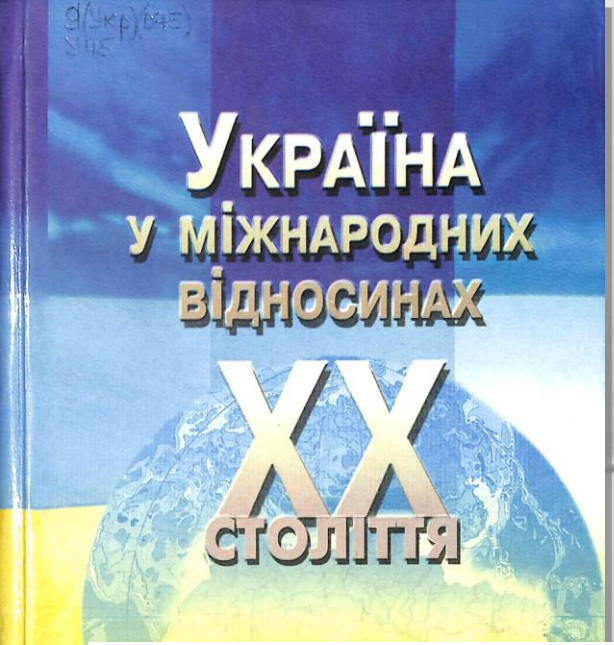

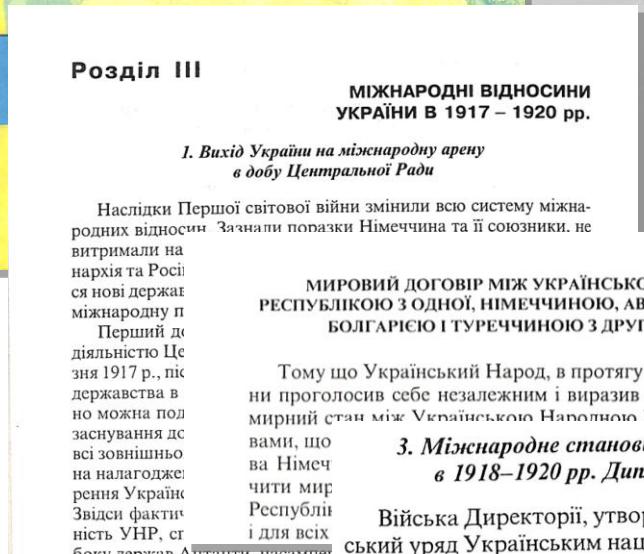

Розділ III

МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ УКРАЇНИ В 1917 – 1920 рр.

1. Вихід України на міжнародну арену в добу Центральної Ради

Наслідки Першої світової війни змінили всю систему міжнародних відносин. Зазнали поразки Німеччина та її союзники, не витримали на

МИРОВИЙ ДОГОВІР МІЖ УКРАЇНСЬКОЮ НАРОДНОЮ РЕСПУБЛІКОЮ З ОДНОЇ, НІМЕЧЧИНОЮ, АВСТРО-УГОРЩИНОЮ, БОЛГАРІЄЮ І ТУРЕЧЧИНОЮ З ДРУГОЇ СТОРОНИ

Тому що Український Народ, в протягу сучасної світової війни проголосив себе незалежним і виразив бажання привернути мирний стан між Українською Народною Республікою і держа-

3. Міжнародне становище і зовнішня політика України в 1918–1920 рр. Дипломатична діяльність ЗУНР

Війська Директорії, утвореної 14 листопада 1918 р. як повстанський уряд Українським національним союзом, через місяць пере-

9(Укр)(075)
У 45
Україна у міжнародних відносинах XX століття : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. - Львів : Світ, 2004. - 468 с.

Ознайомитись з книгою:

- **-читальний зал головного корпусу**
- **-відділ обслуговування історико-соціальних факультетів**
- **-читальний зал гуманітарного профілю**

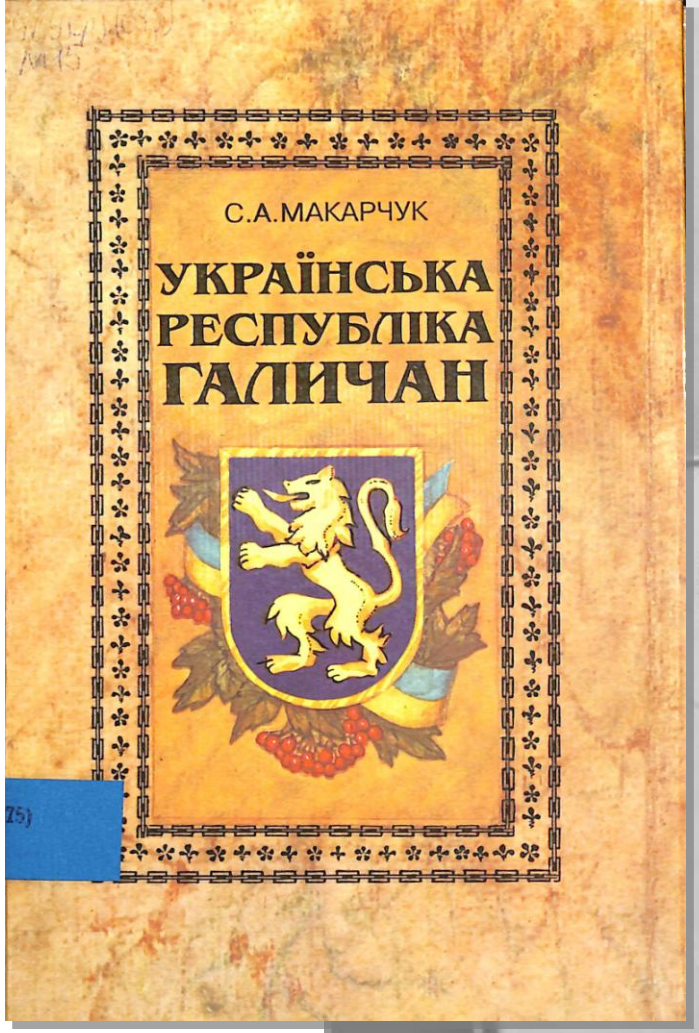

9(Укр)(075)
М 15
Макарчук С. А.
Українська Республіка галичан : навч. посіб. - Львів : Світ, 1997. - 192 с.

Ознайомитись з книгою:

-абонемент наукової літератури головного корпусу

-відділ обслуговування історико-соціальних факультетів

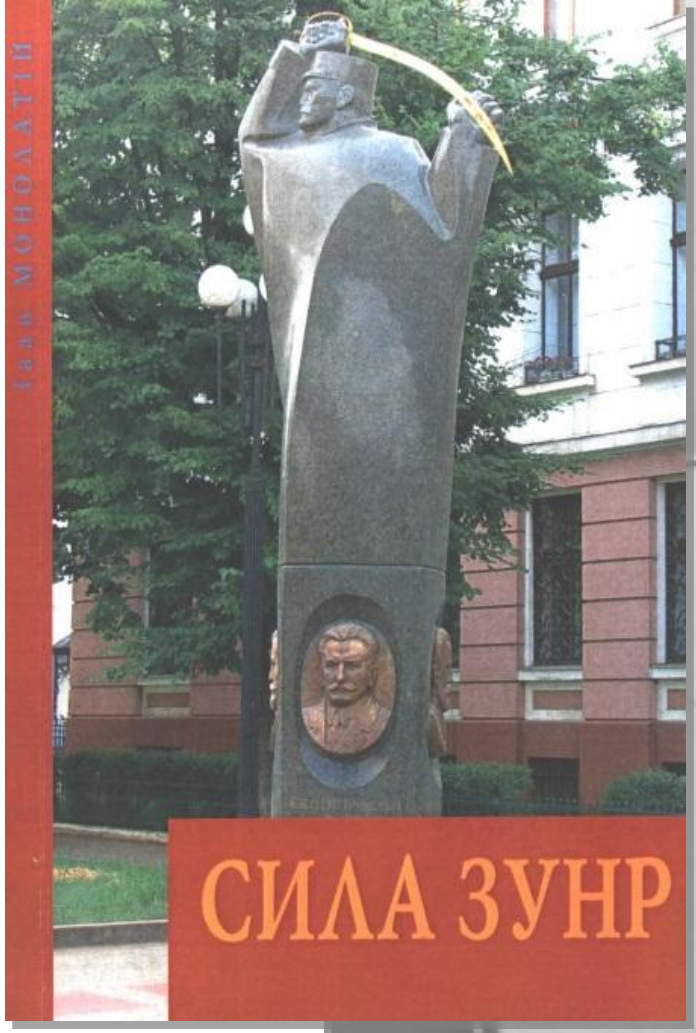

9(Укр)
М 77
Монолатій І. С.
Сила Західноукраїнської народної республіки: вибрані питання потенціалу, безпеки і дипломатії держави. - Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2020. - 87 с.

Ознайомитись з книгою:
-відділ обслуговування історико-соціальних факультетів

9(Укр)
Г 14
Гай-Нижник П.
ЗУНР - ЗО УНР: становлення органів влади і державного управління (1918-1919 рр.) : [монографія]. - Київ : [б. в.], 2018. - 144 с.

Ознайомитись з книгою:
-відділ обслуговування історико-соціальних факультетів

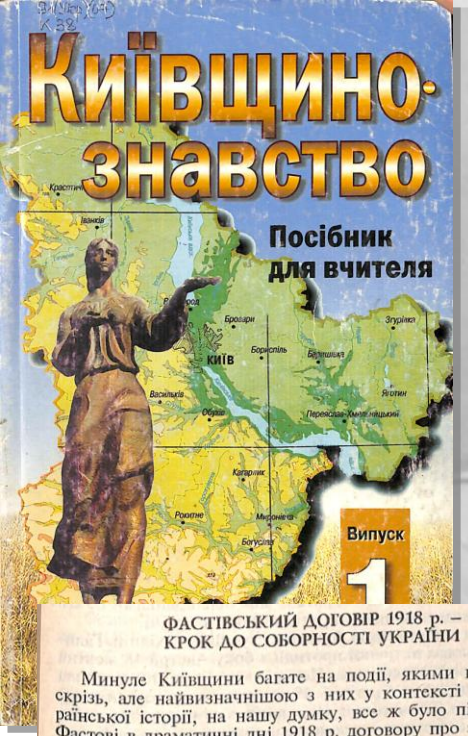

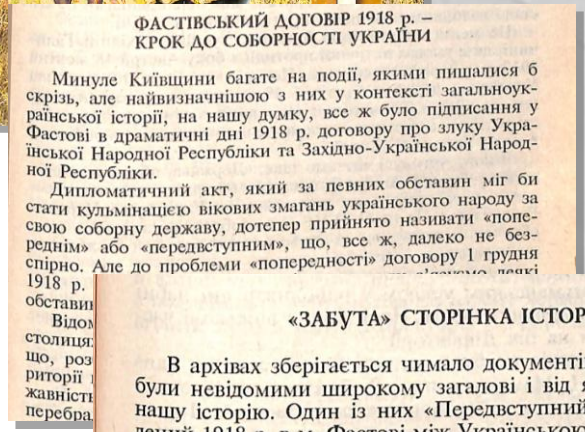

ФАСТІВСЬКИЙ ДОГОВІР 1918 р. – КРОК ДО СОБОРНОСТІ УКРАЇНИ

Минуле Київщини багате на події, якими пишалися б скрізь, але найвизначнішою з них у контексті загальноукраїнської історії, на нашу думку, все ж було підписання у Фастові в драматичні дні 1918 р. договору про злуку Української Народної Республіки та Західно-Української Народної Республіки.

Дипломатичний акт, який за певних обставин міг би стати кульмінацією вікових змагань українського народу за свою соборну державу, дотепер прийнято називати «попереднім» або «передвступним», що, все ж, далеко не безспірно. Але до проблеми «попередності» договору 1 грудня 1918 р.

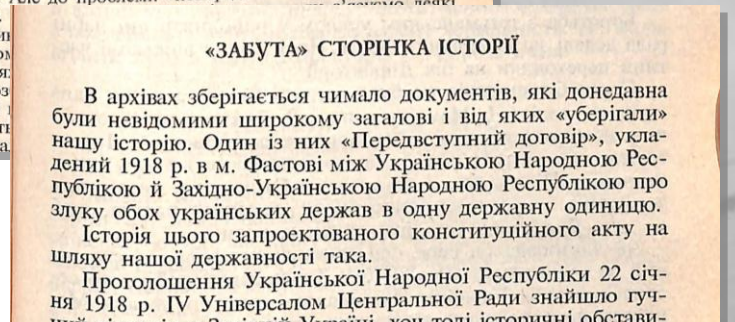

«ЗАБУТА» СТОРІНКА ІСТОРІЇ

В архівах зберігається чимало документів, які донедавна були невідомими широкому загалові і від яких «уберігали» нашу історію. Один із них «Передвступний договір», укладений 1918 р. в м. Фастові між Українською Народною Республікою й Західно-Українською Народною Республікою про злуку обох українських держав в одну державну одиницю.

Історія цього запроектованого конституційного акту на шляху нашої державності така.

Проголошення Української Народної Республіки 22 січня 1918 р. IV Універсалом Центральної Ради знайшло гуч-

Чиговська Л. Г. "Забута" сторінка історії // Київщинознавство : посіб. для вчителя. - Київ, 2001. - С. 203-205

Полянський П. В. Фастівський договір 1918 р. - крок до соборності України // Київщинознавство : посіб. для вчителя. - Київ, 2001. - С. 205-210

Ознайомитись зі статтями:

- **абонемент наукової літератури головного корпусу**
- **читальний зал гуманітарного профілю**

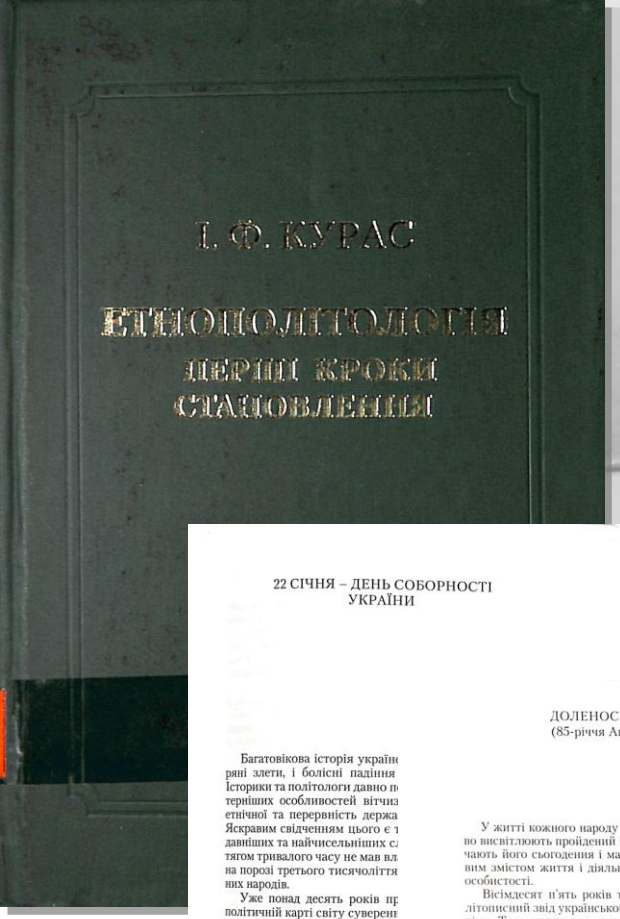

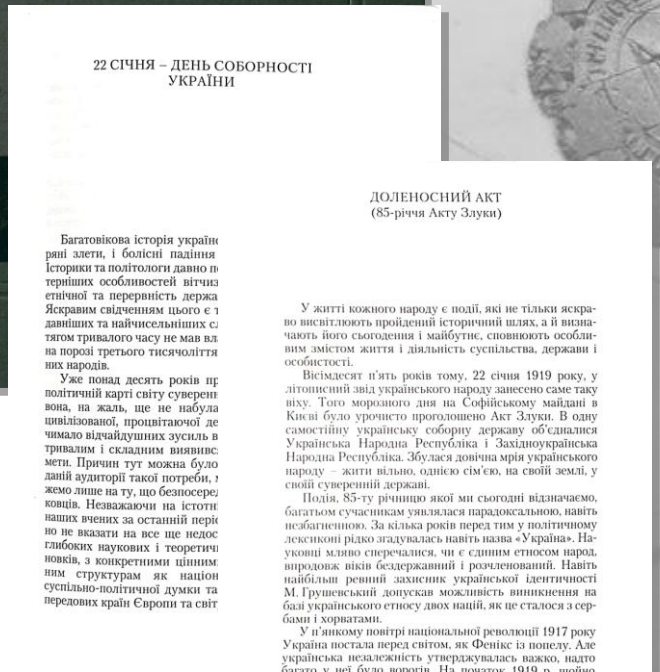

22 СІЧНЯ – ДЕНЬ СОБОРНОСТІ УКРАЇНИ

Багатовікова історія українс
ряні злети, і болісні падіння
Історики та політологи давно п
терніших особливостей вітчиз
етнічної та перервність держа
Яскравим свідченням цього є т
давніших та найчисельніших с
тягом тривалого часу не мав вл
на порозі третього тисячоліття
них народів.

Уже понад десять років пр
політичній карті світу суверен
вона, на жаль, ще не набула
цивілізованої, процвітаючої де
чимало відчайдушних зусиль в
тривалим і складним виявив
мети. Причин тут можна було
даній аудиторії такої потреби,
жемо лише на ту, що безпосеред
ковців. Незважаючи на істотн
наших вчених за останній пері
но не вказати на все ще недос
глибоких наукових і теоретич
новків, з конкретними цінним
ним структурам як націон
суспільно-політичної думки та
передових країн Європи та світ

ДОЛЕНОСНИЙ АКТ
(85-річчя Акту Злуки)

У житті кожного народу є події, які не тільки яскраво висвітлюють пройдений історичний шлях, а й визначають його сьогодення і майбутнє, сповнюють особливим змістом життя і діяльність суспільства, держави і особистості.

Вісімдесят п'ять років тому, 22 січня 1919 року, у літописний звід українського народу занесено саме таку віху. Того морозного дня на Софійському майдані в Києві було урочисто проголошено Акт Злуки. В одну самостійну українську соборну державу об'єдналися Українська Народна Республіка і Західноукраїнська Народна Республіка. Збулася довічна мрія українського народу – жити вільно, однією сім'єю, на своїй землі, у своїй суверенній державі.

Подія, 85-ту річницю якої ми сьогодні відзначаємо, багатьом сучасникам уявлялася парадоксальною, навіть незбагненною. За кілька років перед тим у політичному лексиконі рідко згадувалась навіть назва «Україна». Науковці мляво сперечалися, чи є єдиним етносом народ, впродовж віків бездержавний і розчленований. Навіть найбільш ревний захисник української ідентичності М. Грушевський допускав можливість виникнення на базі українського етносу двох націй, як це сталося з сербами і хорватами.

У п'янкому повітрі національної революції 1917 року Україна постала перед світом, як Фенікс із попелу. Але українська незалежність утверджувалась важко, надто

Курас І. Ф. 22 січня - День Соборності України // Етнополітологія. Перші кроки становлення / І. Ф. Курас. - Київ, 2004. - С. 717-727.

Курас І. Ф. Доленосний акт (85-річчя Акту Злуки) // Етнополітологія. Перші кроки становлення / І. Ф. Курас. - Київ, 2004. - С. 728-734.

Ознайомитись зі статтями:

- **-абонемент наукової літератури головного корпусу**
- **-відділ обслуговування історико-соціальних факультетів**

Гай-Нижник П. Акт Злуки УНР і ЗУНР: втілення і крах ідеалу Соборної України // Історичний календар 2010. Вип. 13. - Київ, 2009. - С. 17-27.

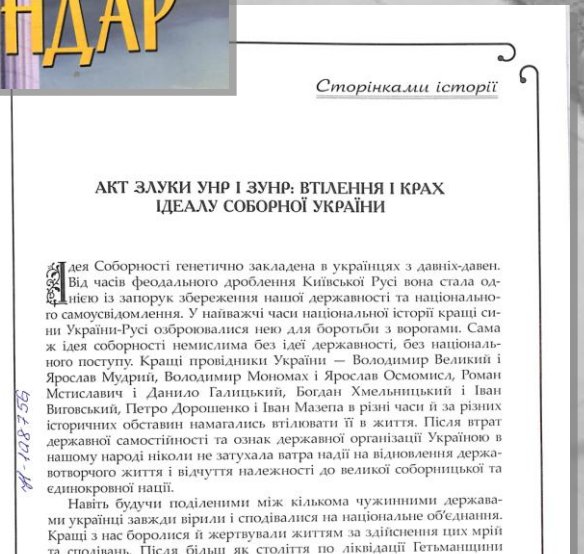

Сторінками історії

АКТ ЗЛУКИ УНР І ЗУНР: ВТІЛЕННЯ І КРАХ ІДЕАЛУ СОБОРНОЇ УКРАЇНИ

Ідея Соборності генетично закладена в українцях з давніх-давен. Від часів феодального дроблення Київської Русі вона стала однією із запорук збереження нашої державності та національного самоусвідомлення. У найважчі часи національної історії кращі сини України-Русі озброювалися нею для боротьби з ворогами. Сама ж ідея соборності немислима без ідеї державності, без національного поступу. Кращі провідники України — Володимир Великий і Ярослав Мудрий, Володимир Мономах і Ярослав Осмомисл, Роман Мстиславич і Данило Галицький, Богдан Хмельницький і Іван Виговський, Петро Дорошенко і Іван Мазепа в різні часи й за різних історичних обставин намагались втілювати її в життя. Після втрат державної самостійності та ознак державної організації Україною в нашому народі ніколи не затухала ватра надії на відновлення державотворчого життя і відчуття належності до великої соборницької та єдинокровної нації.

Навіть будучи поділеними між кількома чужинними державами українці завжди вірили і сподівалися на національне об'єднання. Кращі з нас боролися й жертвували життям за здійснення цих мрій та сподівань. Після більш як століття по ліквідації Гетьманщини

Ознайомитись зі статтею:

- **-абонемент наукової літератури головного корпусу**
- **-відділ обслуговування історико-соціальних факультетів**

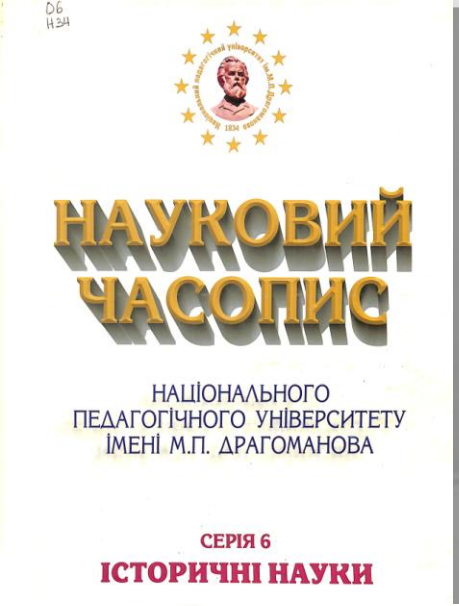

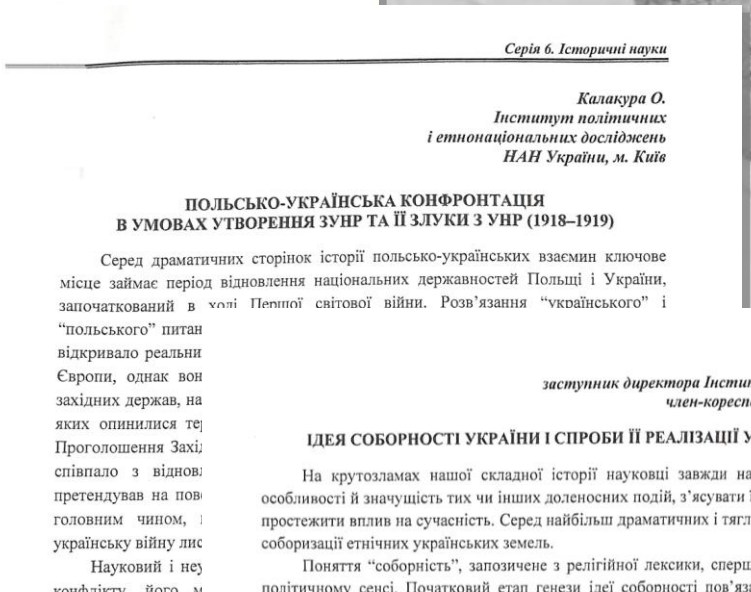

Серія 6. Історичні науки

Калакура О.
Інститут політичних
і етнонаціональних досліджень
НАН України, м. Київ

ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКА КОНФРОНТАЦІЯ
В УМОВАХ УТВОРЕННЯ ЗУНР ТА ЇЇ ЗЛУКИ З УНР (1918–1919)

Серед драматичних сторінок історії польсько-українських взаємин ключове місце займає період відновлення національних державностей Польщі і України, започаткований в ході Першої світової війни. Розв'язання "українського" і "польського" питан
відкривало реальни
Європи, однак вон
західних держав, на
яких опинилися те
Проголошення Захі
співпало з віднов
претендував на пов
головним чином,
українську війну лис
Науковий і не
конфлікту його м

Реєнт О. П.
заступник директора Інституту історії України,
член-кореспондент НАН України

ІДЕЯ СОБОРНОСТІ УКРАЇНИ І СПРОБИ ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ У XIX – XX СТ.

На крутозламах нашої складної історії науковці завжди намагаються оглянути особливості й значущість тих чи інших доленосних подій, з'ясувати їх витоки й наслідки, простежити вплив на сучасність. Серед найбільш драматичних і тяглих за часом є процес соборизації етнічних українських земель.

Поняття "соборність", запозичене з релігійної лексики, спершу вживалося в суто політичному сенсі. Початковий етап генези ідеї соборності пов'язаний із феодальною

Калакура О. Польсько-українська конфронтація в умовах утворення ЗУНР та її злуки з УНР (1918-1919) // Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова : Серія 6. Історичні науки. Вип. 3. - Київ, 2006. - С. 131-144.

Реєнт О. П. Ідея соборності України і спроби її реалізації у XIX-XX ст. // Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова : Серія 6. Історичні науки. Вип. 8. - Київ, 2011. - С. 6-13.

Ознайомитись зі статтями:

-читальний зал головного корпусу
-відділ обслуговування історико-соціальних факультетів

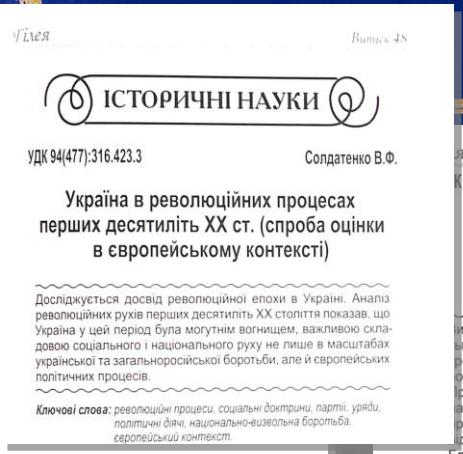

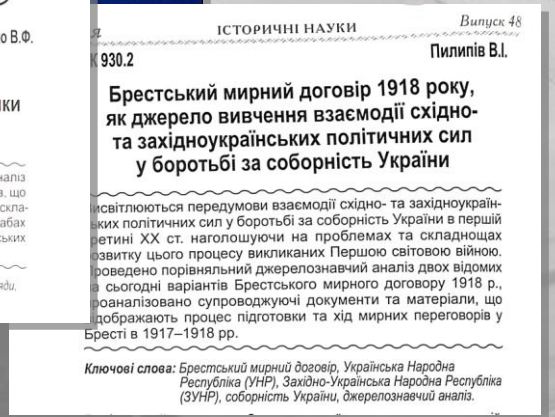

Солдатенко В. Ф. Україна в революційних процесах перших десятиліть XX ст. (спроба оцінки в європейському контексті) // Гілея. Історичні науки. Філософські науки. Політичні науки. Вип. 48 (6). - Київ, 2011. - С. 5-28.

Пилипів В. І. Брестський мирний договір 1918 року, як джерело вивчення взаємодії східно- та західноукраїнських політичних сил у боротьбі за соборність України // Гілея. Історичні науки. Філософські науки. Політичні науки. Вип. 48 (6). - Київ, 2011. - С. 226-232.

Ознайомитись зі статтями:

-абонемент наукової літератури головного корпусу

-відділ обслуговування історико-соціальних факультетів

Гілея ІСТОРИЧНІ НАУКИ Випуск 65

УДК 94(477) «192» Захожай З.В.

Проблеми соборності українських земель в 20–х роках XX ст.

Після першої світової війни, українське питання, не діставши відповідного резонансу в європейській політиці, розглядалося виключно як інструмент, а не суб'єкт політики. На прикладі Східної Галичини, можна спостерігати як іноземні могутні держави, не враховуючи інтересів етнічного населення, використовували, як розмінну монету, українські землі в своїх геополітичних інтересах.

Ключові слова: *соборність, геополітика, Східна Галичина.*

Українська соборницька концепція базується на міцних історичних, правничих ретичних засадах. Її витоки беруть свій початок з часів княжої доби. Важливим етап реалізації соборності, згуртування етнічних земель в межах усієї нації, визвольна під проводом Б.Хмельницького, коли питання відродження української держав стояло від перших державотворчих кроків гетьмана. Особливо загострилась проб єдності українських земель в період Руїни. Проте інтереси чужих країн та відсут державницьких поглядів в тодішньої української еліти не сприяли її вирішенню

В XIX ст. ідея державності, соборності та національного єднання народу, роз ного між двома європейськими імперіями – Росією та Австро-Угорщиною з особл виразністю і визначеністю заключно пролунала зі сторінок брошур Ю.Бачинс «Україна irredenta» і М.Міхновського «Самостійна Україна». Гасло «Україн гір Карпатських по гори Кавказькі» стало однією із програмних засад націона визвольного руху [13,с.239].

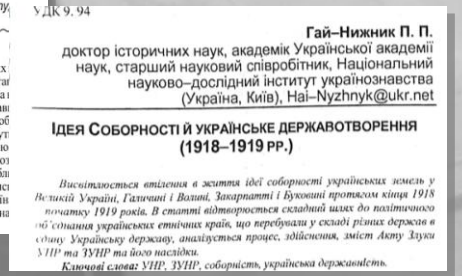

УДК 9. 94

Гай–Нижник П. П.
доктор історичних наук, академік Української академії наук, старший науковий співробітник, Національний науково–дослідний інститут українознавства (Україна, Київ), Hai–Nyzhnyk@ukr.net

Ідея Соборності й українське державотворення (1918–1919 рр.)

Висвітлюється втілення в життя ідеї соборності українських земель у Великій Україні, Галичині і Волині, Закарпатті і Буковині протягом кінця 1918 початку 1919 років. В статті відтворюється складний шлях до політичного об'єднання українських етнічних країв, що перебували у складі різних держав в одну Українську державу, аналізується процес, здійснення, зміст Акту Злуки УНР та ЗУНР та його наслідки.

Ключові слова: *УНР, ЗУНР, соборність, українська державність.*

Захожай З. В. Проблеми соборності українських земель в 20-х роках XX ст. // Гілея. Історичні науки. Філософські науки. Політичні науки. Вип. 65 (10). - Київ, 2012. - С. 75-82.

Гай-Нижник П. П. Ідея Соборності й українське державотворення (1918 - 1919 рр.) // Гілея. Історичні науки. Філософські науки. Політичні науки. Вип. 91 (12). Київ, 2014. - С. 25-37.

Ознайомитись зі статтями:

- **-абонемент наукової літератури головного корпусу**
- **-відділ обслуговування історико-соціальних факультетів**

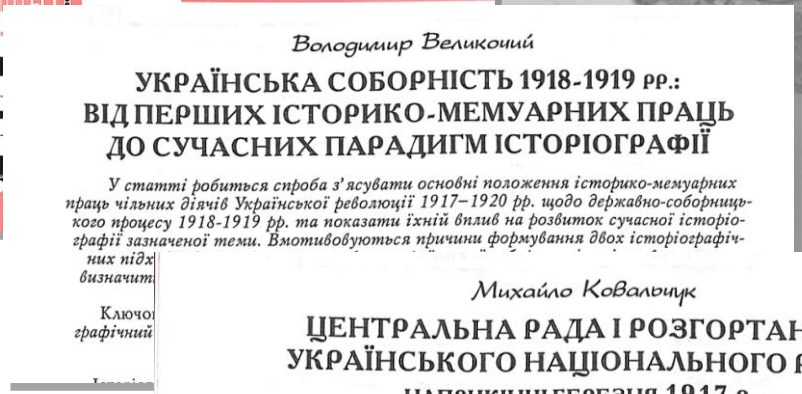

Володимир Великочий

УКРАЇНСЬКА СОБОРНІСТЬ 1918-1919 РР.: ВІД ПЕРШИХ ІСТОРИКО-МЕМУАРНИХ ПРАЦЬ ДО СУЧАСНИХ ПАРАДИГМ ІСТОРІОГРАФІЇ

У статті робиться спроба з'ясувати основні положення історико-мемуарних праць чільних діячів Української революції 1917–1920 рр. щодо державно-соборницького процесу 1918-1919 рр. та показати їхній вплив на розвиток сучасної історіографії зазначеної теми. Вмотивовуються причини формування двох історіографічних підх

визначит

Ключо

графічний

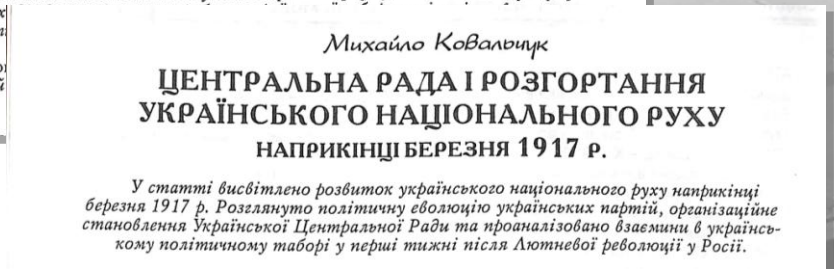

Михайло Ковальчук

ЦЕНТРАЛЬНА РАДА І РОЗГОРТАННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО РУХУ НАПРИКІНЦІ БЕРЕЗНЯ 1917 Р.

У статті висвітлено розвиток українського національного руху наприкінці березня 1917 р. Розглянуто політичну еволюцію українських партій, організаційне становлення Української Центральної Ради та проаналізовано взаємини в українському політичному таборі у перші тижні після Лютневої революції у Росії.

Ковальчук М. Центральна Рада і розгортання українського національного руху наприкінці березня 1917 р. // Мандрівець. - 2008. - №3. - С. 20-31.

Великочий В. Українська соборність 1918-1919 рр.: від перших історико-мемуарних праць до сучасних парадигм історіографії // Мандрівець. - 2008. - №3. - С. 32-38.

Ознайомитись зі статтями:

-абонемент наукової літератури головного корпусу

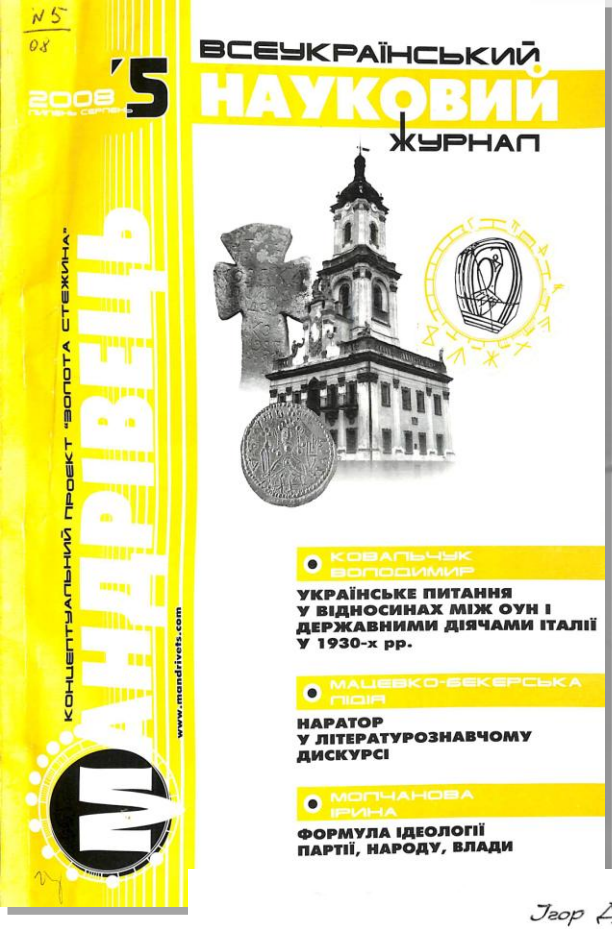

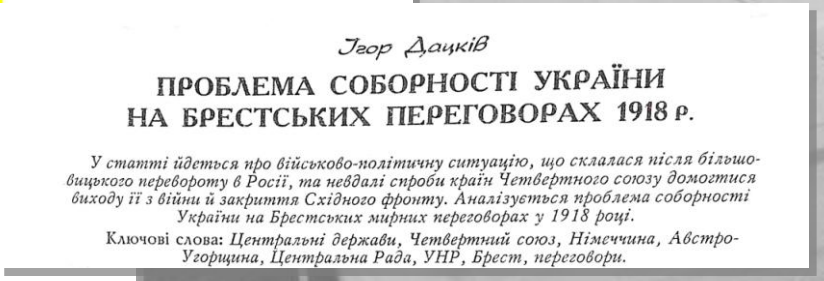

Ігор Дацків

ПРОБЛЕМА СОБОРНОСТІ УКРАЇНИ НА БРЕСТСЬКИХ ПЕРЕГОВОРАХ 1918 р.

У статті йдеться про військово-політичну ситуацію, що склалася після більшовицького перевороту в Росії, та невдалі спроби країн Четвертного союзу домогтися виходу її з війни й закриття Східного фронту. Аналізується проблема соборності України на Брестських мирних переговорах у 1918 році.

Ключові слова: *Центральні держави, Четвертний союз, Німеччина, Австро-Угорщина, Центральна Рада, УНР, Брест, переговори.*

Дацків І. Проблема соборності України на Брестських переговорах 1918 р. // Мандрівець. - 2008. - №5. - С. 20-26.

Ознайомитись зі статтею:

-абонемент наукової літератури головного корпусу

З фонду Наукової бібліотеки НПУ імені М. П. Драгоманова

Укладач віртуальної виставки
М. Безсмертний

Фонове зображення — Facebook/PavloPetrenko.officia